แนวทางการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และ/หรือผู้บริหารการศึกษา สำหรับกลุ่มบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา 38 ค. (2) (กรณีไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู)

1. บทนำ

ในปัจจุบัน การก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งบริหารในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาไม่ได้จำกัดอยู่เพียงกลุ่มข้าราชการครูเท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้ "บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา 38 ค. (2)" ซึ่งเป็นกลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการศึกษาได้เติบโตในสายงานบริหารอย่างเป็นระบบ โดยคณะกรรมการคุรุสภาได้ให้ความเห็นชอบให้บุคลากรกลุ่มนี้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองสู่ตำแหน่งบริหารได้ แม้จะเริ่มต้นจากการ "ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู" มาก่อนก็ตาม

กระบวนการนี้เปรียบเสมือน "สะพานเชื่อม" ที่เปลี่ยนผ่านจากผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุนไปสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยมีการออกแบบเส้นทางให้สอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภาฉบับล่าสุด (พ.ศ. 2567) เพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารที่มาจากสายงานนี้จะมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งทั้งในด้าน "การจัดการเรียนการสอน" และ "การบริหารองค์กร" อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสร้างมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นพื้นฐาน มุ่งเน้นให้บุคลากรตามมาตรา 38 ค. (2) ได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นในวิชาชีพครูผ่านหลักสูตร 7 Module เพื่อให้เข้าใจบริบทของการจัดการเรียนการสอนก่อนจะก้าวไปสู่บทบาทผู้บริหาร

2.2 เพื่อรองรับผู้ที่ขาดคุณสมบัติด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เปิดช่องทางให้ผู้ที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถเข้าสู่กระบวนอบรม การรับรองความรู้ จนได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ครู (Provisional Teaching License : P License) และการทดสอบไปจนถึงใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชั้นต้น (Basic Teaching License : B License)

2.3 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการ มุ่งหมายให้ผู้เข้าร่วมได้รับการอบรมหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 60 ชั่วโมง เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านการบริหารงานบุคคล งบประมาณ และวิชาการ ตามมาตรฐานที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนด

3. ขั้นตอนการดำเนินการ (Roadmap)

กระบวนการแบ่งออกเป็น 3 ช่วงหลัก ตั้งแต่การปูพื้นฐานวิชาชีพครู ไปจนถึงการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

3.1 ช่วงที่ 1 การปูพื้นฐานและรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ครู (Provisional Teaching License : P License)

3.1.1 การอบรมหลักสูตร 7 Module ผู้สมัครต้องลงทะเบียนและชำระเงินค่าอบรม โมดูลละ 2,500 บาท ซึ่งสามารถเลือกรุ่นการอบรมได้ตามความสะดวก โมดูลไหนก่อนหลังก็ได้ และสามารถเก็บสะสมผลการอบรมไปได้เรื่อยๆ การเข้ารับการอบรมหลักสูตรพัฒนาความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู 7 โมดูล โดยการอบรมจะควบคู่ไปกับ 2 ส่วนคือ

(1) การอบรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

ผู้เข้ารับการอบรมต้องจะเรียนรู้บทเรียนออนไลน์ด้วยตนเองพร้อมทั้งส่งชิ้นงานตามที่หลักสูตรกำหนด และเข้าพบครูประจำชั้นในระหว่างการอบรมอย่างน้อยโมดูลละ 4 ครั้ง

(2) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษาจริง

ในระหว่างการอบรมแต่ละโมดูลผู้เข้ารับการอบรมจะต้องจัดทำแผนและคลิปการสอนในชั้นเรียนตามสภาพจริง โดยต้องเป็นแผนและคลิปที่จัดทำขึ้นในระหว่างอบรมแต่ละโมดูลเท่านั้น และในแต่ละโมดูลจะต้องไม่ซ้ำกัน

3.1.2 การประเมินและขึ้นทะเบียนใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ครู (Provisional Teaching License : P License)

(1) เมื่อผ่านการอบรมครบทั้ง 7 โมดูลแล้ว จะได้รับหนังสือรับรองความรู้ และจากนั้นจะต้องได้รับการรับรองประสบการณ์สอน 1 ปี จากผู้บริหารสถานศึกษา

(2) เมื่อผ่านเกณฑ์ จะสามารถขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ครู (Provisional Teaching License : P License) ซึ่งมีอายุการใช้งาน 2 ปี และสามารถต่ออายุได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง

(3) ต้องมีการประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ทั้งในด้านการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน

3.2 ช่วงที่ 2 การพัฒนาสู่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชั้นต้น (Basic Teaching License : B License)

3.2.1 เข้ารับการทดสอบวิชาครูตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด

3.2.2 ขึ้นทะเบียนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชั้นต้น (Basic Teaching License : B License) เมื่อผ่านเกณฑ์การสอบตามข้อ 3.2.1 และมีผลการประเมินตามข้อ 3.1.2 (3) จะสามารถขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชั้นต้น (Basic Teaching License : B License) ซึ่งมีอายุการใช้งาน 5 ปี และสามารถต่ออายุได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง

3.3 ช่วงที่ 3 การขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

3.3.1 คุณวุฒิการศึกษา ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง

3.3.2 ตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ตามข้อบังคับคุรุสภา (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2567 จะต้องมีประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้างาน หรือตำแหน่งบริหารอื่นๆ ในหน่วยงานการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

3.3.3 การอบรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร จะต้องลงทะเบียนและชำระค่าลงทะเบียนตลอดหลักสูตร จำนวน 3,200 บาท และเข้ารับการอบรมและผ่านหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นเวลา 60 ชั่วโมง โดยมีหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้เสนอรายชื่อ

3.3.4 การขึ้นทะเบียน เมื่อผ่านเกณฑ์ทั้งหมด จึงจะสามารถขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาได้

4. เงื่อนไขและข้อตกลงที่สำคัญ

ผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการต้องรับทราบและปฏิบัติตามข้อตกลงดังนี้

4.1 การศึกษาต่อ หากยังไม่มีวุฒิบริหารการศึกษา สามารถเรียน ป.บัณฑิต บริหาร หรือ ป.โท บริหารการศึกษา ในสถาบันที่คุรุสภารับรองควบคู่ไปกับกระบวนการนี้ได้

4.2 ระยะเวลา ผู้เข้าร่วมต้องบริหารจัดการเวลาในการอบรมออนไลน์และการฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษาให้ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.3 การรับรอง การประเมินสมรรถนะต้องได้รับความเห็นชอบและลงนามรับรองจากผู้บริหารสถานศึกษาต้นสังกัดตามความเป็นจริง

4.4 การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เข้าร่วมจะต้องมีสมรรถนะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning Competency) ในการริเริ่ม สำรวจความต้องการ วางแผน และลงมือเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

4.5 การใช้ดิจิทัล ผู้เข้าร่วมจะต้องมีสมรรถนะการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy) เพื่อเข้าถึงข้อมูล สื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ "ปลอดภัย"